

خسارت اختلال اینترنت برای کسب و کارها، روزانه ۶۰۰ میلیارد تومان

معاون سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی توسعه فاوا و اقتصاد دیجیتال وزارت ارتباطات درباره خسارت اختلال اینترنت به کسب و کارها، گفت: این رقم بسته به شدت و نوع اختلال، بین ۴۰۰ تا ۶۰۰ میلیارد تومان در روز تخمین زده می‌شود.

احسان چیت ساز، معاون سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی توسعه فاوا و اقتصاد دیجیتال وزارت ارتباطات با اشاره به نبود آمار رسمی درباره خسارات ناشی از اختلال اینترنت در کشور می‌گوید: «در حال حاضر، هیچ برآورد رسمی درباره کل خسارات اقتصادی ناشی از اختلال یا قطعی اینترنت وجود ندارد. با این حال، گزارش‌های کارشناسی مستقل و برآوردهای پژوهشگران این معاونت نشان می‌دهد که هر روز اختلال اینترنتی می‌تواند زیان میلیاردی به اقتصاد دیجیتال کشور وارد کند.»

به گفته چیت ساز، این برآورد بر پایه شاخص‌هایی مانند کاهش ترافیک ورودی و خروجی، افت فروش پلتفرم‌ها، کاهش درآمد تبلیغات دیجیتال، آسیب به آموزش آنلاین و برهم خوردن زنجیره خدمات دیجیتال صورت گرفته است.

او تأکید می‌کند: «اگرچه این رقم بسته به شدت اختلال و نوع محدودیت متغیر است، اما به طور متوسط روزانه بین ۴۰۰ تا ۶۰۰ میلیارد تومان تخمین زده می‌شود.»

تبلیغات دیجیتال؛ اولین قربانی اختلال اینترنت

چیت ساز تأکید می‌کند: خسارت‌های ناشی از اختلال و قطعی اینترنت در ایران، بیش از همه در دو حوزه کلیدی خود را نشان داده‌اند: تبلیغات دیجیتال و گردشگری آنلاین.

او توضیح می‌دهد که در اقتصاد دیجیتال امروز، بسیاری از کسب و کارها برای معرفی محصول، جذب مشتری و رشد برند، به شدت به تبلیغات آنلاین وابسته‌اند. اما هنگامی که دسترسی کاربران به پلتفرم‌های اصلی مختل می‌شود یا سرعت و کیفیت اتصال به حدی کاهش می‌یابد که تجربه کاربری به شدت آسیب می‌بیند، نتیجه‌ای جز کاهش بازدهی کمپین‌ها، افزایش هزینه‌های تبلیغاتی و افت نرخ تبدیل به همراه نخواهد داشت.

چیت ساز از واقعیتی عمیق‌تر نیز پرده برمی‌دارد: «فراتر از اثرات فنی، باید به یک حقیقت بنیادین اشاره کرد؛ در فضای پُر تنش و نااطمینانی، کسی سفارش تبلیغ نمی‌دهد. کسب و کارها زمانی بودجه تبلیغاتی اختصاص می‌دهند که به آینده بازار امیدوار باشند و بتوانند رفتار مصرف‌کننده را پیش‌بینی کنند. اما در فضایی تیره که اختلال‌های اینترنتی به یک قاعده تبدیل شده‌اند، نه مخاطب وجود دارد، نه بستر مطمئن و نه اعتمادی برای برنامه‌ریزی بلندمدت. در چنین شرایطی، تبلیغات به جای یک سرمایه‌گذاری، به ریسکی برای سوخت سرمایه بدل می‌شود.»

ضربه قطعی اینترنت به گردشگری، صادرات دیجیتال و آموزش مجازی

معاون وزارت ارتباطات می‌گوید: در حوزه گردشگری نیز، شرکت‌های خدمات‌رزرزو آنلاین که به زیرساخت‌های ارتباطی سریع و بدون مانع نیاز دارند، از این وضعیت به شدت آسیب دیده‌اند. کاهش اعتماد کاربران، اختلال در خدمات پرداخت و موقعیت‌یابی و بی‌ثباتی در تعامل با مشتریان داخلی و خارجی، باعث شده تا بسیاری از آژانس‌های خدمات مسافرتی و فعالان صنعت گردشگری ناچار شوند دامنه فعالیت خود را محدود یا حتی متوقف کنند.

چیت ساز همچنین به آثار اختلال اینترنت بر صادرات خدمات دیجیتال اشاره کرده و می‌افزاید: شرکت‌های نرم‌افزاری، فریلنسرها و ارائه‌دهندگان خدمات بین‌المللی که با بازارهای جهانی در ارتباط بودند، به دلیل نبود دسترسی پایدار به ابزارها، ارتباطات آنلاین و پلتفرم‌های تخصصی، بسیاری از قراردادهای خود را از دست داده‌اند. استارت‌آپ‌ها، به ویژه آن‌هایی که در مراحل حساس جذب سرمایه یا توسعه بازار بودند، نیز تحت فشار مضاعف قرار گرفته‌اند.

او همچنین وضعیت آموزش‌هایی که بر بستر وب انجام می‌شوند را مورد توجه قرار داده و بیان می‌کند: آموزش آنلاین و خدمات دانشگاهی مجازی، که پس از دوران کرونا رشد محسوسی را تجربه کرده بودند، در این شرایط ناپایدار تضعیف شده‌اند. دانشجویان، اساتید و موسسات آموزشی با مشکلات مکرر اتصال، چالش تعامل زنده و کاهش انگیزه کاربران روبه‌رو هستند.

زیان‌هایی فراتر از اعداد؛ اختلال در اعتماد و نوآوری

چیت ساز در جمع‌بندی سخنان خود، بخشی از خسارات را ساختاری و روانی می‌داند و می‌گوید: در کنار آسیب‌های مستقیم، بخش قابل توجهی از خسارت‌ها ناشی از پیامدهای روانی و ساختاری اختلال اینترنت است؛ از بی‌اعتمادی عمومی و اختلال در خدمات موقعیت‌یابی و نقشه‌گرفته تا فلج شدن سیستم‌های وابسته به داده‌های زنده، به ویژه در زمان‌های حساس مانند تعطیلات گسترده، بحران‌های طبیعی یا مناسبت‌های ملی.

این مقام مسئول با اذعان به اینکه به تبعات این اختلالات واقف است، تأکید می‌کند: ما هم تأکید داریم که در چنین شرایطی، زیان‌ها صرفاً به اعداد محدود نمی‌شوند؛ این صدمات زیرساخت اعتماد را تضعیف می‌کنند، سرمایه اجتماعی را تخریب می‌سازند و چرخ‌های نوآوری در کشور را کند می‌کنند.